

houdt op nog rond te draaien. Het slotbeeld is dat van het publiek. Hoe dicht de dans zich ook bij het oog van de camera bevindt – en bij uitbreiding bij dat van het publiek –, toch wordt hij niet gezien. Op de vertoning van de video na de voorstelling zingen de Bee Gees: *'No I can't see nobody. My eyes can only look at you.'*

Bert Vandenbussche

PAUSE

REGIE: Thomas McManus en Nik Haffner

UITVOERING: Deborah Jones, Joanna O'Keeffe, Thomas McManus

MUZIEK: Daniel Göritz en Robin Hoffmann

DRAMATURGIE: Astrid Sommer

PRODUCTIE: KLAPSTUK (Leuven)

PREMIÈRE: 18 oktober 1999,

Klapstukfestival, Leuven

SECOND

IDEË, UITVOERING EN MUZIEK:

Commerce

COPRODUCTIE STUK (Leuven)

PREMIÈRE: 1 februari 2002,

Mousonturm, Frankfurt

IN BELGIË NOG TE ZIEN OP 6 EN

7 NOVEMBER 2002 IN STUK (LEUVEN)

ECB (CARLOS PEZ GONZÁLEZ)

Dermografismen

Ter gelegenheid van haar doopfeest in maart presenteerde de Antwerpse danswerkplaats wp Zimmer de solo *ECB* van de Spaanse danser en choreograaf Carlos Pez González in het Cultuurcentrum van Berchem. Een week later was het werk nog drie dagen op rij te zien in het Brusselse laboratorium Les Bains: connective, omkaderd door een samenwerking met beeldend kunstenaar Edurne Rubio.

In 2000 studeerde Pez af aan de School voor Nieuwe Dansontwikkeling (SNDO) in Amsterdam. Hij werkte sindsdien met verschillende choreografen samen. Als performer was hij te zien in *The show must go on* (2001) van Jérôme Bel en *(re)SORT* (2001) van Tom Plischke en BDC. Hij begeleidde Olga De Soto in het choreografisch onderzoek dat leidde tot *Eclats mats* (2001) en is de mannelijke tegenpartij van Alice Chauchat in haar recente creatie *choreographies* (2002). Momenteel is Pez aan het werk met Vera Mantero, en in het najaar zal hij een tweede solo creëren. *ECB* is zijn debuut als choreograaf.

Terwijl het publiek de zaal binnenkomt en plaatsneemt langs twee zijden van het speelveld, schalt post-rockband Trans Am door de luidsprekers. *Armed response* heet het nummer, dat aanvangt met een elektronisch gemanipuleerd gitaargeluid, een ritmisch substraat dat wordt opgebroken door krachtige interventies van bas en drums. Diepe en stuwende melodische progressies op bas waarvan het geluid langzaam transformeert in *distortion*. Gesyncopeerde drums waarin snelle, kurkdrege slagen zich verhouden tot een overdrive op cimbanen. Geregeld onderbreken bas en

drums om terug te vallen op een zachte echo in gitaargetokkel, slechts begeleid op *hi-hat*. Het is een eenvormig klanklandschap waarin plots structuren openklappen en weer imploderen, waarin een schijnbare stilte in het verloop onverwachts wordt opgeschrikt door energie en rusteloosheid.

Langzaam wordt het licht gedimd, als de stilte weerkeert is het publiek tot rust gekomen en de aandacht gewekt. De bruuske omkering van het auditieve en visuele veld in hun gedeelte spitst de zintuigen.

1

Vier lampen op de vloer werpen onrechtstreeks een schaars licht op de ruimte waarin zich nu een naakte man bevindt. Hij beweegt in stilte, ter plaatse en uitermate traag, in sterk contrast tot de luide energieke muziek van voorheen. Het duurt een tijdje voor duidelijk wordt wat er eigenlijk te zien is, de dans van Pez is in zekere zin introspectief en geeft zich slechts traag aan de kijker, alsof ruimte en tijd stilstaan en er van beweging al helemaal geen sprake is.

Die beweging blijkt zich aan het lichaamsoppervlak af te spelen, of althans leesbaar te zijn in de huid. Een torsie van het lichaam, het spannen en ontspannen van een buikspier, het strekken van een van de leden: het zijn allemaal minimale bewegingen die een ogenblik sporen nalaten op de huid, die zich presenteert als een wijzigend landschap. Door de eenvoud, traagheid en de securiteit waarmee ze uitgevoerd zijn laten ze een studieuze blik toe en geven ze inzicht in de wijze waarop een lichaam beweegt. Of beter, waarop een lichaam als dusdanig beweegt: niet hoe die bewe-

gingen zichtbaar worden door hun traject in de ruimte, maar volgens het lichaamsschema, onafhankelijk van een visuele logica.

Hoewel de huid ons toelaat als het ware 'in' dat bewegende lichaam te kijken vindt dit bewegingsonderzoek op microniveau er niet zijn oorsprong. Er is wel degelijk sprake van introspectie, maar dan louter fysiek gezien: ook als het lijkt stil te staan, bulkt het lichaam van activiteit en beweging. Denk bijvoorbeeld aan al die geluidjes die de spijsvertering of de werkzaamheid van andere organen met zich meebrengt. Onderhevig aan de zwaartekracht bereikt het lichaam bovendien nooit een perfect evenwicht, er zijn steeds subtiele spanningen die ons doen en laten bepalen, die ons op onverwachte momenten een bewustzijn provoceren van een lichaam dat leeft, dat beweegt, ook al denken we daar zelden over na. In uiteenlopende oefeningen met spanningen en balans maakt Pez deze voortdurende lichaamsactiviteit zichtbaar.

Door de onhoudbaarheid van extreme evenwichtssituaties maakt Pez plots sprongen die willekeurig lijken, op zoek naar een nieuwe balans: het getoonde lichaam verzet zich niet tegen de zwaartekracht, geeft zich er integendeel steeds weer aan over, maar zonder eraan ten onder te gaan. Op zoek naar een andersoortig evenwicht streeft Pez haast een gelijkwaardigheid van de verschillende ledematen en de onderdelen van zijn spierstelsel na. Voor onze geconditioneerde blik lijkt de hiërarchie verstoord: het is immers geen lichaam geleid door het ideaalbeeld van de rechtoplopende mens en het hele visuele veld dat op basis daarvan doorheen de eeuwen werd gecanoniseerd. Zijn logica is een horizontale, ze berust niet op een miskennis van de zwaartekracht. In zijn eigenzinnige bewegingen verraadt het dansende lichaam van Pez steeds een heteronomie die ditmaal niet cerebraal is. Hoewel de solo uitermate abstract